

ГЕОПОЛІТИЧНІ ЗАСАДИ ГЕОКУЛЬТУРИ УКРАЇНИ

Сутула О.А., Малявін Є.В.

*Національний технічний університет
«Харківський політехнічний інститут»,
м. Харків*

У сучасному світі майже не залишилося народів, які не зазнали б протягом тисячоліть впливу інших етносів на формування і розвиток матеріальної і духовної культури. Тільки у взаємопов'язаному і взаємообумовленому комплексі географічно-ландшафтних, геополітичних, етнічних, расових, мовних, міграційних та інших процесів, що відбувалися в еволюції людства, формувалися певні соціокультурні процеси. Звідси історично та еволюційно їх слід розглядати саме як геокультури, не відкидаючи, звичайно, при цьому специфічну самобутність та неповторність культури кожного народу, що вирізняє їх серед інших. Інтеграційна тенденція в кожному конкретно-історичному часі формування і розвитку культури передбачає також дію тенденції диференціації, як при залученні культури окремого народу до загальноіснуючої або більш поширеної, так і при становленні культури окремого етносу. Дані етноси створюється, стверджується або відроджується, долаючи різноманітні фактори, як позитивні еволюційні, так і негативні геноцидні, досягаючи певного рівня своєї цивілізації.

Саме в такому сенсі варто розглядати історію та еволюцію геокультури України. Адже протягом тисячоліть вона формувалася під впливом культур багатьох конкретно-історичних утворень і окремих народів. Ці культури за своїми якісними загальнолюдськими, а з часом і загальногромадянськими критеріями і цінностями, мали занадто широкий діапазон: від суто гуманістичних та визнаних усім світовим співтовариством до відверто примітивних, нищівних, руйнівних, що ставили перспективи подальшої еволюції наших пращурів та їх нащадків під великий сумнів. Але й за таких умов слов'янський, а згодом і український етнос створив таку культуру, що мала і має в історії і сучасності, без перебільшення, не тільки загальне визнання в Європі, але й у всьому світі. Культуру, яка безперечно, у свою чергу, суттєво впливала і впливає на матеріальні і духовні підвалини різних близьких і далеких етносів.

Зазначимо, що геополітичне розташування України між Сходом і Заходом, православним, католицьким і мусульманським світорозумінням не могло не позначитися в історії і сучасності на впливи і ролі її геокультури у становленні геокультур не тільки слов'янських, а й західноєвропейських етносів. Разом з цим Україна має чимало потенційних факторів нестабільності, пов'язаних з регіональними, етнічними, релігійними особливостями. А тому особливо необхідна виважена, мудра і послідовна державна зовнішня і внутрішня політика, яка б сприяла і забезпечувала динаміку еволюції геокультури.